

Verzameld werk - Gele Vellen - Bijlagen

Verslag sectievergadering

Rudy Cornets de Groot

1½ A4 getypyt, ongepubliceerd, 28 september 1983

[p. 1]

In 3H moeten 3 uren Nederlands worden gevuld.

1 uur: functioneel Nederlands

1 uur stel- en stijlkunde, n.a.v. studieboeken als *Muzisch avontuur*, e.d.

Hiervan maken we in onderling overleg stencils.

1 uur lezen. In dit uur staat ook het gesprek centraal. Elk probleem uit [de] tekst kan dan aanleiding zijn tot een wisseling van gedachten.

Wanneer we door deze lessen wat op dreef zijn, willen we de leerlingen opdragen, een of meer boeken te analyseren en daar verslag van uit te brengen, hetzij in eens spreekbeurt, hetzij in een verslag.

de verhaalanalyse zal ten slotte de volgende elementen bevatten:

tijdsverloop, ruimte, fysisch (en, zo mogelijk psychisch) perspectief, personen (karakter, typen). Er zal gedurende de lessen ruimte worden gemaakt voor een persoonlijke waardering van het boek.

Voor de drie onderdelen die in H3 aan bod komen, zullen we ook drie proefwerken samenstellen, maar hierover straks.

Verantwoording van de rapportcijfers.

Wij trekken het inzicht van de ADV, ¹ als zou een zo betrouwbaar mogelijk beeld van de vorderingen van de leerlingen, afhankelijk zijn van eenzelfde aanpak van de stof door alle H3-docenten, in twijfel. Ieder onzer is heel goed in staat zich een zuiver beeld van zijn pupillen te vormen, zonder ruggespraak of overleg.

Niettemin bestaat bij ons overeenstemming op de volgende punten:

het onderdeel functioneel Nederlands wordt afgesloten met een proefwerk na het tweede hoofdstuk. Het proefwerk is tekstnr. 10 uit het boek.

Het onderdeel stilistiek wordt met Kerst afgesloten met een literaire tekst, *Dooie mus* van Mensje van Keulen.

Het onderdeel lezen met een opstel tussen herfst en kerstvakantie.

Alle drie de proefwerken zullen 'gezamenlijk' zijn.

Het toekennen van cijfers dient zo te zijn, dat het verschil tussen een 8 en een 6 evenveel betekent als het verschil tussen een 7 en een 5. De verschillen tussen gevonden grootheden moeten gelijkwaardig, of in ieder geval vergelijkbaar zijn. Leraren die haast nooit een 9 geven, maken het verschil tussen een 8 en een 9 veel groter dan tussen een 7 en een 8. Van 5 af naar boven toe houden we dus vast aan meetbare normen (9-8 is dan niet onmeetbaar, als in bovenstaand voorbeeld, maar 9-8 is gewoon 1) Naar beneden toe is naar onze mening het geven van 'diepe' onvoldoendes demotiverend. We zijn er geen voorstander van.

Huiswerk.

Onze opvatting is dat leerlingen op school moeten werken. Een school die huiswerk meegeeft, heeft zelf zijn huiswerk niet goed gedaan.

Wel willen wij graag, dat onze leerlingen hun vrije tijd ook besteden aan lezen (boek,

krant, tijdschrift, bibliotheekbezoek). Dit zullen we stimuleren, door opdrachten in die richting.

[p. 2]

Wij juichen alle werkvormen toe. Wij hechten alle waarde aan een afwisseling van werkvormen. Wij geloven dat iedere les, iedere stof zijn eigen karakter heeft. Dit karakter te doen samengaan met dat van de leerkracht en dat van de klas zweeft ons als een ideaal voor. Het lijkt ons daarom niet zinnig 'om over bepaalde stukken stof nieuwe lesmethoden te ontwikkelen', zoals de Nota vraagt. Integendeel, wij zullen steeds dit drievoudig karakter voor ogen houden, als we aan het werk gaan, en vertrouwen op onze flexibiliteit om een voor dat uur, die stof, deze klas aangegane taak, zo fatsoenlijk mogelijk tot een eind te brengen.

Reactie op paragraaf 4:
welk legitimiteitsbeginsel hebben we om deze suggestie over te nemen?

NOOT

1. Algemene docentenvergadering. 🌱

Afscheid leraren LMC:

"Van elke drie leerlingen is er één leraar"

Nanda Troost

NU - Rijswijkse Courant, 1985

Rijswijk - Het Lodewijk Makeblijde College heeft vrijdag afscheid genomen van drie leraren die deze maand een punt achter hun carrière zetten. De scheidende leraren Cornets de Groot (Nederlands), Learbuch (Duits) en Wester (Natuurkunde) werd voor die gelegenheid een receptie aangeboden. Daarbij is aan de heer Cornets de Groot het boekje 'Liber Amicorum' [1](#) overhandigd, dat zijn collega's naar aanleiding van zijn vertrek hebben gemaakt. In dit boekje staan zowel artikelen over Cornets de Groot als artikelen die hij zelf heeft geschreven.

De scheidende neerlandicus heeft in zijn vrije tijd boeken geschreven over schrijver als Simon Vestdijk, Gerrit Achterberg, Lucebert, Harry Mulisch en Willem Frederik Hermans. "Voor de lol", zoals hij zelf zegt.

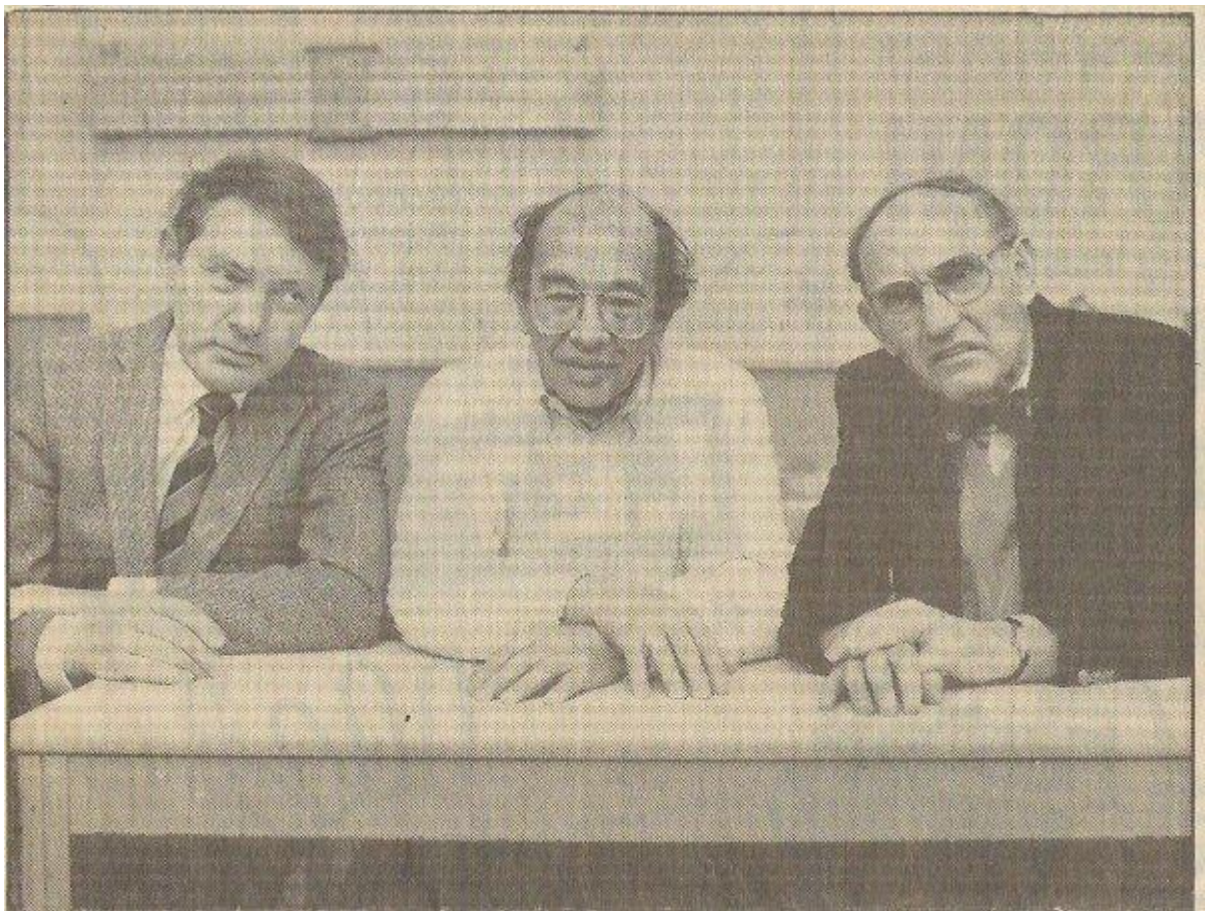

Foto bij artikel: Hans Learbuch, Cornets de Groot, Cor Wester.

Vijftigers

De heer Cornets de Groot heeft grote interesse voor de vijftigers, schrijvers die rond de Tweede Wereldoorlog hebben gepubliceerd. "Bijvoorbeeld Vestdijk. Daar staat zijn werk", verwijst Cornets de Groot naar zijn goed gevulde boekenkast. "Achterberg, Lucebert, Schierbeek. Het zijn schrijvers die veel meer open staan. De dertiger Du Perron, die ik ook een grappige schrijver vind, preekt meer voor eigen parochie. Dat is bij de vijftigers niet meer."

De heer Cornets de Groot behaalde in 1966 z'n M.O. Nederlands. Drie jaar later vond hij een betrekking aan het Lodewijk Makeblide college. "Ik was aanvankelijk onderwijzer op een lagere school. Daar heb ik het vak geleerd: op een aardige manier met kinderen omgaan." "Ik heb in 1962 een stukje [2](#) geschreven dat is gepubliceerd in *De Gids*. Een ex-leraar [3](#) vroeg toen aan mij waarom ik daar niet verder mee ging. Ik ben toen in Den Haag M.O. Nederlands gaan doen."

In de regel zijn leerlingen niet geïnteresseerd in een onderdeel als poëzie. "Zoals je een lever, een milt hebt, heb je ook een orgaan voor poëzie. Als je dat voelt, komt er wel enige aandacht, belangstelling en soms ook liefde voor poëzie. Vooral jongens hebben nog wel eens de neiging poëzie af te doen als meisjesachtig, flikkerachtig. Maar als je realist wil zijn, kun je niet voorbijgaan aan poëzie, aan kunst. Maar je hebt er verder niets aan. Het is geen wiskunde".

Bijzonder docent

"Zijn grote creativiteit in zijn vakgebied, zijn heel eigen visie op onderwijs, leerlingen, collega's, de doelstellingen van de school, dat alles maakt hem tot een bijzonder docent...", vermeldt het persbericht dat naar aanleiding van het afscheid is rondgestuurd. "Ik wist niet dat men zo over mij dacht. Tja, mijn visie op kinderen bijvoorbeeld. Een Chinese filosoof heeft gezegd: "Van elke drie kinderen is er één leraar. In een klas met dertig mensen zijn er dus tien leraren. Dat is ook altijd m'n standpunt geweest."

"Zo heb ik eens een jongetje in de klas gehad dat een grote belangstelling had voor Nina Hagen, voor punk. Hij was de gebeten hond in die klas. Ik vind dat je zijn situatie moet omdraaien. Niet zijn smaak, ideeën afwijzen. Nee, laat hem maar vertellen wat hij mooi vindt."

De heer Cornets de Groot heeft vorig jaar deel uit gemaakt van de commissie voor de P.C. Hooftprijs. De prijs die beroemd is geworden door het besluit van minister Brinkman de prijs niet uit te reiken aan Hugo Brandt Corstius die door de commissie was voorgedragen. "Tragisch. Deze minister heeft de hele prijs ongedaan gemaakt. Er is niemand meer die in zo'n commissie wil zitten." De heer Cornets de Groot noemt het ingrijpen van Brinkman 'machtsmisbruik'. "Er móèst een rapport komen. En waar Brinkman dan moeite mee had, was een grapje over de paus. Nou, de beste grappen over de paus worden door de katholieken zelf gemaakt. Gevolg is wel geweest, dat Brandt Corstius de Multatuliprijs heeft gekregen." Cornets de Groot betreurt het dat de schrijver die onder zoveel pseudoniemen publiceert, de prijs is geweigerd. "Piet Grijs, Stoker, Battus... Daarom is die Multatuliprijs zo passend. Multatuli schreef ook onder pseudoniemen. Multatuli is daar een van, maar ook Sjaalman en Droogstoppel."

De grote verdienste van Brandt Corstius vind ik dat hij van een computer een droommachine

weet te maken. Met een boek als 'Opperlandse taal & letterkunde' geeft hij leerlingen zin in het spellen. Hij wordt op scholen nu verslonden, ook zijn andere werken. En dat is dan het effect van het niet toekennen van die prijs. Z'n boeken worden herdrukt bij het leven. De waarde van die geldprijs die aan de P.C. Hooftprijs is verbonden, zal hij nu toch wel binnen hebben".

NOTEN

1. Bedoeld wordt het liber amicorum [Ik predik de nadorst](#). 🌲
2. [De artistieke opbouw van Vestdijks romans](#). 🌲
3. H.A. Wage (1911-1997), letterkundige met als specialisme de dichter P.N. van Eyck, leraar van Cornets de Groot aan de Kweekschool en later aan de Haagse School voor Taal en Letterkunde. Cornets de Groot droeg het essay [Op zoek naar het midden](#) bij aan de bundel *Was ik er ooit eerder? Een bundel opstellen aangeboden aan dr. H.A. Wage bij zijn afscheid van de School voor taal- en letterkunde*, Den Haag, 1980. Zij bleven tot Cornets de Groots dood in 1991 met elkaar bevriend. 🌲

Sectie Nederlands, individuele opdracht vakdidactiek

Lex Koreman

Eigen beheer, januari 1983

Lessen Nederlands in de onderbouw kreeg ik van de heer Van der Horst, een kale, mokkende man, die bij het minste geringste kon ontploffen. Naar mijn idee hield hij zich trouw aan de stof in leerboeken. Vanaf de derde klas (ik was inmiddels overgestapt van het Atheneum naar HAVO) tot en met de vijfde kreeg ik Nederlands van Ruud Cornets de Groot.

Hij leek het examen te beschouwen als een regel waar moeilijk vanaf geweken kon worden. Er werd wel aandacht aan besteed, maar de voorbereiding daarop nam een ondergeschikte plaats in. Vaak las hij voor uit boeken of praatte gedurende het lesuur met de klas over allerlei onderwerpen.

In 3 HAVO zijn we begonnen aan een project, hetgeen jammerlijk mislukt is (ik meen over Wim van Hanegem), maar het was het proberen waard. Hij gebruikte geen dwang in de vorm van bijvoorbeeld dreigementen om leerlingen aan het werk te krijgen. Ter voorbereiding op gemeenschappelijke proefwerken oefenden wij wat met behulp van leerboeken. En in plaats van met angst en beven zoiets tegemoet te zien, trachtte Ruud Cornets de Groot je het gevoel mee te geven, dat je je boven die tekst moet plaatsen. Deze opstelling maakte hem tevens kwetsbaar. Voor sommigen bestond namelijk de neiging zijn lessen te beschouwen als tijdseenheden, die als een boot voorbij gleden. (...) Ik kan natuurlijk wel zeggen dat Van der Horst mij minder aansprak dan Cornets de Groot, maar dan beoordeel ik personen en niet het moedertaalonderwijs. (...) Verder niets dan lof voor Ruud Cornets. Je kan van hem zeggen dat hij ruimschoots aandacht besteedde aan literatuur. (...) Het aardige bij Ruud Cornets was (is) dat zijn leerlingen met redelijk succes het vak Nederlands afsloten. I.t.t. 'professionele vakleerkrachten', die hun leerlingen ontzag inboezemden voor leerboeken. Laat Ruud Cornets doorgaan op de manier zoals mij in het interview (weer) duidelijk is geworden.

Interview met Ruud Cornets de Groot

Het interview met Ruud, dat in Leiden plaatsvond, behandelt zijn tegenwoordige kijk op het moedertaalonderwijs, omdat ook hij zich weinig tot niets kan herinneren van de lessen die ik bij hem heb gevolgd. In grote lijnen zal er echter niet zo gek veel veranderd zijn, denkt Ruud. We zullen zien.

- Waar bestaan tegenwoordig de schoolonderzoeken uit?

"Er is een literatuurlijst, er is een discussie voor luister- en spreekvaardigheid, een tekstverklaring letterkunde en een leesbeurt."

- Hoe werkt dat met die discussie?

"Leerlingen hebben zich georiënteerd op een bepaald onderwerp of een deelaspect daarvan. Naar aanleiding daarvan hebben ze een praatpapier, een discussiestukje gemaakt, dat algemene informatie bevat. Persoonlijke aantekeningen hebben ze bij zich. Het discussiestuk eindigt met een aantal stellingen, die aanvechtbaar en te verdedigen zijn. Zo'n groep bestaat uit hooguit zeven personen. Een collega van mij zit de discussie voor en ik zit ergens in de

klas de boel te observeren; vallen ze elkaar in de rede, probeert iemand met een grap iemand anders de grond in te boren, of zijn ze serieus aan het proberen die formulering te vinden, die hun standpunt het best weergeeft. Het is niet de bedoeling een discussie te voeren om te gaan staken of problemen op te lossen. Het gaat uitsluitend om het zuiver formuleren van een standpunt."

- *Dus bij de discussie gaat het om de techniek van spreken en luisteren?*

"Ja, en dat luisteren kun je toetsen door mensen af en toe te vragen: vat jij eens samen wat er tot nu toe gezegd is, of: zet jij de standpunten van twee partijen eens tegen elkaar."

- *Wie bepaalt waar de discussie over gaat?*

"Dat bepaalt de groep zelf. Een paar maanden voor de discussie maken we afspraken. De keus van het onderwerp is aan de groep."

- *In ieder geval hebben wij nooit een discussie als schoolonderzoek gehad. Ping, daar komt wat terug; wij hadden een luistertest ('geef een kernachtige samenvatting'). Het schoolonderzoek literatuur?*

"We stellen minimale eisen aan literatuur."

- *Welke criteria worden er aangelegd ten aanzien van literatuur?*

"Een heel belangrijk criterium is: volgt dat boek een bepaald sjabloon, dat de verwachting van de lezer invult. Over zulke boeken kun je geen vragen stellen. Die boeken dus in ieder geval niet. Wanneer erin een boek iets onverwachts gebeurt, beschouwen we dat als literatuur, tenzij ook dat onverwachte niet zo erg onverwacht is, zoals bij Godfried Bomans; het zijn wel absurde gebeurtenissen, maar in wezen voorspelbaar."

- *En de andere twee schoolonderzoeken, tekstverklaring en lezen?*

"De tekstverklaring is in de regel een prozatekst waar wat vragen bij verzonnen worden. Veelal gaat het om een minimale interpretatie. Dit jaar was het een verhaal van Kees van Kooten uit *Koot graaft zich autobio*. En lezen, men moet kunnen lezen. Je mag je tekst zelf kiezen. Deze moet ten minste zeven minuten duren. We zitten in een groep van vijf mensen; de leraar en vier examinatoren."

- *Waar wordt op gelet?*

"Kijk, iemand die er uitziet en praat als Fred Emmer, moet natuurlijk niet iets van Herman Heijermans gaan voordragen, dat kan niet. Ik let erop of de stem en de persoon past bij het stukje dat hij gekozen heeft. Vrijwel alles is toegestaan, behalve telefoonboeken of een verzameling grafschriften of iets dergelijks. Ik leer ze te letten op klemtonen. Waar komt het accent te liggen. Zou je het, als je het moest spelen, op een orgel of piano spelen. Bescheiden stukjes zijn eigenlijk het allermooist om voor te lezen."

- *Werk je zo veel mogelijk naar het eindexamen toe?*

"Ik ben niet iemand die dat belangrijk vindt. Ik vind andere dingen belangrijker. Het is niet zo, dat ik het examen verwaarloos, maar zaken van interesse zijn van meer belang. Als een leerling geïnteresseerd is, is hij ook gemotiveerd. Tegenwoordig schijnt dat iets anders te zijn. Men is tegenwoordig bereid om doorzettingsvermogen en ijver hoog te waarderen, maar dat kun je natuurlijk aan paarden, ezels en koeien ook leren. Dus dat is geen typisch menselijke eigenschap. Een menselijke eigenschap is: ben ik geïnteresseerd in de stof? Daarop volgt de vraag: ben ik geïnteresseerd in de stof via de leraar of sowieso? Dat laatste is het meest ideale. Mijn ervaring is dat ze via mij interesse opnemen. Het is een verkeerde richting om je op het

examen te oriënteren. Leerlingen die ik heb beschouwen de school als een soort van opklimming, ook in de maatschappij. De school is voor hen meer een middel om iets te bereiken, dan een doel in zichzelf. Dat vind ik verkeerd. Wanneer ze straks het diploma hebben, komen ze in de WW. In plaats van een illusoire baan moeten ze zich op school kunnen amuseren, bv. d.m.v. filosoferen, tekenen, muziek maken, zodat je straks, werkloos, niet met lege handen staat. Dan hoeft je je niet te vervelen. Kijk naar onze koningin en prins Claus, die hebben geen moer te doen en toch een plezierig leven. Dat kunnen wij ook. Creativiteit betekent voor mij heel wat meer dan artistiek vermogen. Voor mij betekent discussiëren meer dan logisch redeneren. Logisch redeneren is prachtig, maar dat leer je misschien nog beter bij maatschappijleer, geschiedenis, wiskunde, dan bij mij. Een neerlandicus met belangstelling voor literatuur heeft meer oog voor associaties dan voor $2+2=4$."

- Richt je je dan meer op het taalgebruik dan op het taalsysteem?

"Taalgebruik is voor mij het gebruik van woordspelingen, iets kort en bondig zeggen, op een humoristische wijze dingen voordragen, dat vind ik erg belangrijk."

- Zo zul je als leraar leerlingen als het ware moeten opzoeken, dicht bij ze gaan staan. Ik denk dat middelbare scholen ver afstaan van leerlingen.

"Ja, er is een geweldige afstand. Als je dichtbij de leerlingen gaat staan, komen zij vanzelf dicht bij de stof. De stof over hun hoofden heen gieten, daar schiet niemand iets mee op. Ik zal een typerend voorbeeld geven: ik behandel in de tweede klas een lesje, waar het woord jobstijding in staat. Ik vraag aan een joch: wat is jobstijding? Hij zei toen: dat is het bericht dat er werk voor me is. Die jongen heeft dus niet in de gaten dat Job een bijbelse figuur was die dodelijk arm was. Ik vertel dat in de lerarenkamer en de meesten die het horen lachen zich dood en ergeren zich tegelijkertijd door het gebrek aan kennis. Niemand heeft het hem ooit verteld. Dan moet je je niet ergeren, maar het hem vertellen. Leraren zoeken het gebrek aan kennis bij leerlingen nooit bij zichzelf."

- Ondervind je wel eens moeilijkheden met de manier waarop je de lessen Nederlands inkleedt?

"Nee, ik ben een plooibaar mens. Ooit heeft iemand het systeem van gemeenschappelijke proefwerken uitgevonden. Twee weken voordat het proefwerk plaatsvindt besteed ik alleen aandacht aan het onderdeel, waar het proefwerk over handelt. Ik blijf streven naar een zo algemene ontwikkeling van vaardigheden als praten, luisteren, lezen en schrijven. Als dat in orde is heb ik meer gedaan dan iemand die systematisch naar het examen toe werkt. In elke les kan ik ingaan op een probleem dat een klas met zich meeneemt."

- Beoordeling berust nog steeds op cijfers, neem ik aan. Hoe sta je daar tegenover?

"Geïnteresseerde leerlingen hoeven voor mij geen cijfers te krijgen, maar leerlingen met dat runderachtige gedrag, die moeten cijfers krijgen."

Een opstel over Cornets de Groot

Augusta ten Bosch

Kras - schoolkrant van het Lodewijk Makeblijde College

Dit opstel is een reactie op een stukje van onze beminde leraar Nederlands de heer R. Cornets de Groot, oftewel CN, in de vorige KRAS.

Ja, als je Cornets (is de afkorting in de dagelijkse loop) kent, dan denk je wel eens bij jezelf, wie heb je voor je?

Een leraar, maar geen gewone leraar, geen persoon in een conservatief pak en een kleurloze das. Nee, een klein hip mannetje met een grote zilveren bril, en die iedereen tot vriend maakt. Een leraar waar tegen je alles kan zeggen, en die dan ook alles gewoon terug zegt, met er tussen door opmerkingen zoals: "Zwijg!, zo die zwijgt die spreekt niet meer, die is uitgeblust!" ¹ En die dan weer met een grote grijns op zijn gezicht serieus wil doorgaan. Cornets de man die bijna alle poëzie uit zijn hoofd kent, vooral die van "Lucebert" waar hij een grote fan van is.

Een man waarvan je les krijgt op een leuke manier. Het boek omdat het moet, maar veel vaker opdrachten voor improvisaties, rechtzittingen en interviews voor de klas, en de gekste spelletjes met woorden. Deze dingen zorgen ervoor dat je meer interesse krijgt voor de andere kant van de nederlandse taal.

Je doet zijn gekke opdrachten nooit met tegenzin, ook al zijn ze nog zo dwaas zoals bijv. plaatjes uitknippen uit tijdschriften en opplakken, kleuterschoolwerk denk je dan bij je zelf. Maar dan! Dan moet je bij je "werkstuk" gedichten maken, of stukjes proza die beginnen met 1 bepaald woord.

Kijk, dit is nou die andere kant van nederlands geven. Niet ontleden of andere saaie dingen doen, nee de stijl van Cornets is "creatief nederlands".

Nu eindigt Cornets in zijn stukje, dat je hem wel eens in de gang kan ontmoeten, zich voortbewegend met neergeslagen oog. Nou dat hoeft helemaal niet!

Als je na deze lofrede over onze nederlandse leraar, nog niet weet wie hij is, dan kijk je maar eens goed rond naar een geinige man, die zich nu voortbeweeget met opgeheven hoofd door de gangen!

Gusta.

NOOT

1. Eigenlijk: 'Die zwijgt, die hoor je niet meer, die is afgebluft', vaak door Cornets de Groot aan een rake opmerking toegevoegd. 🍌